

**Veronika Komandrovskya, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Economics
and Business Technologies
National Aviation University
Kyiv, Ukraine**

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-306-4-12>

DIRECTIONS OF INNOVATIVE PROVIDING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасному світі сталий розвиток став одною з головних цілей для суспільства та бізнесу. Сталий розвиток спрямований на задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди для здатності майбутніх поколінь задовольняти власні потреби. Досягнення цілей сталого розвитку вимагає інноваційних рішень, які врівноважують економічні, соціальні та екологічні фактори. Підприємства можуть відігравати значну роль у досягненні сталого розвитку шляхом розробки та впровадження нових технологій, впровадження інноваційних стратегій, тобто можна стверджувати, що інновації стали ключовим рушієм сталого розвитку підприємств [1]. Інновації можуть допомогти підприємствам зменшити свій негативний вплив на навколишнє середовище, підвищити соціальну відповідальність і збільшити економічне зростання.

Сталість розвитку як суспільства так й підприємства базується на забезпеченні балансу між трьома основними сферами – економікою, соціальними аспектами та навколишнім середовищем, тому інноваційне забезпечення реалізації цілей сталого розвитку підприємств має стосуватися всіх складових їх досягнення, зокрема, підвищення ефективності підприємства в соціальному, економічному та екологічному аспекті (рис. 1), що є взаємопов'язаними та взаємозалежними [2]. Інновації можуть сприяти підвищенню соціальної ефективності підприємства декількома способами.

По-перше, інновації мають бути спрямовані на розробку нових продуктів або послуг, які відповідають мінливим потребам і перевагам клієнтів. Це може допомогти підприємству збільшити свою

частку ринку та прибутковість, а також зробити внесок у загальний добробут суспільства, надаючи продукти чи послуги, які є більш ефективними, дієвими чи стійкими. По-друге, інноваційне забезпечення стійкого розвитку в соціальному аспекті має орієнтуватися на створення сприятливих умов праці для працівників підприємства, підвищення рівня їх добробуту та задоволення умовами праці.

Рис. 1. Напрямки інноваційного забезпечення сталого розвитку підприємства

З метою реалізації другого напрямку досягнення цілей сталого розвитку, інновації можуть допомогти підприємству покращити внутрішні процеси та операції, що може призвести до підвищення ефективності та продуктивності. Наприклад, використання нових технологій або вдосконалення процесів може допомогти підприємству зменшити кількість відходів, підвищити якість і оптимізувати роботу, що в кінцевому підсумку може призвести до зниження витрат і збільшення прибутку.

Нарешті, інновації можуть допомогти підприємству сприяти досягненню ширших соціальних і екологічних цілей суспільства. Наприклад, розробка нових технологій або продуктів, які є більш стійкими або екологічно чистими, може допомогти підприємству зменшити свій вплив на навколишнє середовище та сприяти більш широким зусиллям щодо вирішення проблеми зміни клімату чи інших екологічних проблем.

Однією з інноваційних стратегій, які підприємства можуть використовувати для досягнення сталого розвитку, є впровадження зелених технологій. Зелені технології – це технології, які є екологічно чистими та сприяють сталому розвитку. Приклади зелених технологій включають відновлювані джерела енергії, такі як сонячна та вітрова енергія, а також енергоефективне обладнання. Застосовуючи зелені технології, підприємства можуть зменшити свій вуглецевий слід і сприяти сталому розвитку.

Іншою інноваційною стратегією, яку підприємства можуть використовувати для досягнення сталого розвитку, є впровадження практик стійкого управління ланцюгом поставок. Стале управління ланцюгом поставок передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та економічних факторів у процес управління ланцюгом поставок. Підприємства можуть досягти сталого управління ланцюгом поставок, закупаючи сировину зі стійких джерел, зменшуючи відходи та викиди, а також сприяючи етичним трудовим практикам. Впроваджуючи методи сталого управління ланцюгом поставок, підприємства можуть сприяти сталому розвитку та підвищувати свою репутацію.

Крім «зелених» технологій і сталого управління ланцюгом поставок, підприємства також можуть досягти сталого розвитку, використовуючи принципи циклічної економіки. Циркулярна економіка – це економічна модель, яка спрямована на те, щоб ресурси використовувалися якомога довше, вилучаючи з них максимальну цінність перед їх відновленням і регенерацією. Застосовуючи принципи циклічної економіки, підприємства можуть зменшувати відходи, що з економічної точки зору зменшують або усувають штрафи за небезпечні викиди, створюють умови більш здорового життя для населення та, таким чином, сприяти сталому розвитку. Прикладами впровадження принципів циклічної економіки у виробничий процес є збільшення довговічності конструкції виробів та терміну їх використання, повторне використання та переробку матеріалів, а також використання відновлюваних джерел енергії.

Сталий розвиток підприємства являє собою безперервний розвиток ділової активності, яка задовольняє поточні потреби, не ставлячи під загрозу майбутні потреби. Виходячи з цього, можна визначити стійкість бізнесу як поведінку бізнесу, яка об'єднана з цілями та цінностями сталого розвитку та може задовольнити потреби всіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів) у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Підприємства можуть запроваджувати екологічно чисті технології, запроваджувати практики сталого управління ланцюжками поставок і застосовувати принципи циклічної економіки для сприяння сталому розвитку, завдяки чому підприємства можуть підвищити свою репутацію, зменшити свій вуглецевий слід і зробити внесок у більш стійке майбутнє. Сталий розвиток підприємств, спрямований на збереження стабільності їх функціонування в контексті досягнення глобальних цілей сталого розвитку має ґрунтуватися на впровадженні сучасних досягнень науково-технічного розвитку, врахуванні сучасних процесів цифровізації економіки та всіх інших можливих методах інноваційного забезпечення.

Підсумовуючи, досягнення сталого розвитку є важливою метою для підприємств, і для її досягнення потрібні інноваційні рішення у рамках формування системи інноваційного забезпечення, адже тільки в такому випадку буде досягатися синергійний комплексний ефект від їх впровадження та реалізації, що потребує подальших досліджень.

Література:

1. Колесник М.В., Командровська В.Є., Пунда О.В. Методологічні аспекти забезпечення сталого розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств на засадах корпоративної соціальної відповідальності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2015. № 15. Вип. 4. С. 65–69.
2. Шашина М.В., Мосійчук Д.О. Параметричні характеристики сталого розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.3.2>. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10049> (дата звернення: 09.05.2023).